

Životopis pro Paměť národa

Věra Řezníčková

Narodila jsem se v Plzni 5. 8. 1936 jako první ze tří dětí. Nejmladší zemřel v sedmi měsících údajně na zápal plic, ale porodní asistentka na tom měla svůj podíl. Několikrát byla ve vězení za to, že dítěti pomohla „na onen svět“.

Můj otec byl holič a kadeřník – živnostník. Po válce se všechno znárodněovalo a otec řekl, že raději všechno prodá, aby z toho něco měl, jinak by to všechno připadlo státu.

Ve škole jsem dostávala z předmětů, které jsem měla nejraději, čtyřky, a to bez vyzkoušení, abych náhodou nechtěla jít do další školy.

Když mi na pracovním úřadě nabídli zemědělskou školu, otec mě chytil za ruku a řekl: „Pojď, jdem! To tak! Neměl jsem tě proto, abys utírala kravám zadky!“ (Ale použil pepřejší výraz.)

Asi po jednom roce pobytu doma jsem nastoupila na práci uklízečky v nemocnici na Borech na ortopedické chirurgii. Díky vrchní sestře a dobrým lidem jsem si udělala půlroční kurs pro zdravotní sestry. Po roce jsem si udělala jednoroční kurs pro dětské sestry. Postupně jsem pracovala v terénu jako školní sestra, v porodnici, kojeneckém ústavu a nakonec v jeslích.

V Horšovském Týně dělali nábor do ČSM (Český svaz mládeže). To byl svaz mladých komunistů. Příspěvek činil 2,- Kč za měsíc. Tato částka mi byla strhávána z výplaty. Na můj dotaz, co to je, mně bylo řečeno, že je to za členství v ČSM. Řekla jsem, že se mnou vůbec nikdo nejednal. Mám se zeptat soudruha Šejny, jak to je. Čekala jsem na něj asi jednu hodinu. On zjistil, že jsme vlastně sousedé z Vítání (tam jsem bydlela u tety) a že mě ani nezná. Později utekl tajně do Ameriky a tam prodával semeno jetele. Získal z toho velké jmění. Od té doby se v Čechách neobjevil, protože to byla jeho velká loupež mezinárodního významu. V USA prozradil mnoho vojenských tajemství československé armády. Říkalo se mu „Semínkový král“.

Narodily se nám čtyři děti a máme deset vnučat a sedm pravnoučat. Ráda pracuji na zahradě a pěstuji květiny, šiji, pletu, háčkuji, paličkuji. Také ráda dělám cokoli se dřevem.

Válka

Válku jsem zažívala podle dětské schopnosti docela normálně pro život. Nebála jsem se, neměla jsem strach, až když na konci roku 1944 před Vánocemi byl nálet naproti nám v bloku přes ulici. V noci, když mne probudily velké rány – to byly bomby, které tam padaly – jsem viděla světla, která mně připadala jako díry do nebe. (Nejspíše šlo o světlice, které spojenečtí letci vystřelovali, aby viděli na krajinu pod sebou.) To byla hrůza, kterou jsem si nedovedla ani představit: Co se to asi děje s tím světem tam venku? V té chvíli přišel otec zvenku, zavolal nás k sobě, otevřel dveře do vedlejší místnosti, postavil se s námi mezi dveře a dveřový trám, aby nás nezavalil dům, kdyby na něj padla nějaká bomba. Nám se na těle nic nestalo, ale psychicky to bylo velice náročné. Měli jsme husu asi s desíti housátky, které zahynuly střepinami z okna, po výbuchu jedné z bomb. Vysypala se všechna skla v oknech. Měli jsme krásnou samici králíka, bílou, ta se utopila v žumpě. Hrdličky,

které u nás pobývaly každé léto, už nikdy nepřiletěly. A do toho všeho – matka, která čtrnáct dní před Vánocemi odešla, se už nikdy neukázala.

Po náletu otec sestrojil vozík, dvojkolák, a do tohoto vozíku složil něco na oblečení a na noc jsme se vydali na cestu. V Chrástu nás zastavila policie, že se dál nesmí. Možná by nás cestou potkalo něco nepříjemného. Letadla například. Střílela po všem, co se třeba jen hýbalo. Němcům bylo jedno, kdo to je, jen aby jim neškodil. Přespali jsme ve škole.

Ráno jsme pokračovali dál, na konci Chrástu nás ze zahrádky zdravila paní, kam jdeme, zda nemáme hlad, že nám něco k snědku doma najde. Protože jsme opravdu hlad měli, neodmítali jsme. Ještě ve svých 86 letech si pamatuji chuť těch buchet s mákem. Po snídani nám paní popřála šťastnou cestu a šli jsme dál směrem na Olešnou u Radnic.

Tam bydlela sestra mojí babičky. Přijala nás, i když nás nečekala. Zažili jsme hodně krásných chvil, ve městě se žije jinak než na vesnici. Všechno bylo pro nás nové a zajímavé. S námi tam také byla teta, sestra otcova, ta přišla při jednom náletu o dceru a o matku, naši babičku. Viděli jsme záři z Plzně od náletů – to ještě nebyl konec války. Ten přišel až 8. května 1945 a v Praze 9. května.

Konec války

Vníkala jsem válku jako nutné zlo, neznala jsem jiný život. Ve škole byl normální život ve sklepních místnostech. Kdo zlobil, zlobil i tam, kdo se bál, tam se také bál. Dostalo se nám poučení, že až půjdeme domů, bude-li houkat siréna, musíme hledat například dveře domu, kde se máme schovat a stát klidně, aby nás nezahledli tzv. *hloubkaři*, letadla nízko letící. Stříleli po všem, co se hýbe.

Plzeň byla osvobozena Američany 8. května. Bylo mi devět let. Když se nás později, když přišli k moci komunisté, učitel zeptal, kdy jsme byli osvobozeni na konci války, okamžitě jsem odpověděla, že 8. května americkou armádou. Učitel se zeptal: „Kdo to řekne lépe?“ Ozvalo se, že „přece Rudou armádou 9. května!“ Nešlo mi to do hlavy. Vždyť jsem je viděla, ty černochoy s tmavými kudrnatými vlasy, zuby jim svítily krásnou bělobou a zpívali písničky s neznámými melodiemi a doprovázeli se malými harmonikami. (Pravdu jsem se dověděla až v nynější době, kdy se může říkat pravda!)

Se svou kamarádkou jsem se chodila na ně dívat. Měli auta seřazena u školy „Pikovky“ (dnešní gymnázium Ludka Pika v Opavské ulici), kde bylo dostatečně místa. Ptali se nás – česky – zdali máme starší sestru. Pokud ano, ať jí řekneme, že jí dají pro nás krásnou panenku, když přijde. Já měla mladšího bratra, tak jsem nedostala nic.

Když jsme se vrátili domů z Olešné, bylo po válce, už nebylo slyšet hučení letadel, upozornění, že musíme do krytu, nějak byl klid, začali jsme chodit do školy, dospělí do práce. Začalo se uklízet. To bylo rozbitých domů, po ulicích děr od bomb, německé nápisy mizely, začalo být rušno, ale jenom z práce. Začalo se pracovat na rozbitých domech, silnicích, cestách a začal nový život.

Po válce byl svět, alespoň u nás, v Čechách, docela jiný. Někteří lidé se vůbec nenašli, zemřeli nebo odešli do jiných zemí, aby zachránili holý život svůj a svých rodin. Někteří z nich se po válce z ciziny zase vrátili. Ve škole chybělo hodně žáků, a přesto jich ve třídách byl přebytek. Chyběli totiž učitelé, kteří se ještě nestačili vrátit domů z míst, kde se do poslední chvíle bojovalo.

Rok 1953 – měna

Říkalo se: „Měna nebude!“ ale byla. Mnoho lidí spáchalo sebevraždu. Kdo nic neměl, o nic nepřišel. My jsme si museli na výměnu peněz vypůjčit. Každý si mohl vyměnit jen určitou částku, o zbytek přišel. Z deseti korun byla rázem jen jedna koruna. Můj otec vrátil legitimaci KSČ. Strýc byl pověřen, aby řekl, že měna nebude. Proto to večer prohlásil na schůzi národního výboru – a ráno měna byla! Také se proti tomu ozval. Za to byl poslán do neprosperujícího družstva ve Vítání v okrese Horšovský Týn. Za jeden rok tam dostal každý družstevník jen jednu korunu. Museli se žít, jak mohli.

Mléko stálo bez lístků na volném trhu 200,- Kč za litr. Čekaly se na něj dvouhodinové fronty.

Zaměstnání

Po skončení kurzu pro dětské sestry jsem nastoupila do zaměstnání jako školní sestra pro okres Horšovský Týn. Jezdila jsem s lékařem po jeho obvodě. Lékař prohlížel děti a já jsem zapisovala nálezy u dětí a vykonávala, co bylo třeba.

Poté jsem pracovala v porodnici v Plzni.

Po narození prvního dítěte jsem po krátké mateřské dovolené nastoupila v kojeneckém ústavu.

Po druhé i třetí mateřské jsem pracovala v jeslích.

Před narozením čtvrtého dítěte mně bylo slíbeno místo ředitelky kombinátu jesle – mateřská škola. To jsem odmítla s tím, že budu mít čtvrté dítě a budu se starat o velmi starou babičku, a to bych už nestačila. Díky tomu jsem se vyhnula povinnému členství v komunistické straně.